

„Gördülékeny” térhasználat

Guruló sporteszközök és városi terek kapcsolata kiszthelyi példán keresztül



**Készítették: Boros Eszter
Farkas Fiametta Szilvia**

**Konzulensek: Varga Imre
Dr. Szabó Julianna
Dr. Csanádi Gábor**

**Tudományos Diákköri Konferencia 2015
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki kar
Urbanisztika tanszék
Településkutató szekció**

Tartalom

Általános bevezető	2
Módszertan	3
A korosztály: Serdülőkor pszichológiája	5
Deszkásság, mint szubkultúra	7
Sport vagy életforma?	8
Gördülő lányok	11
Divat és művészetek.....	13
Történet.....	15
Használt városi térelemek, városrongálódás.....	17
Városi reakciók	22
Kiépített parkok helyzete hazánkban.....	26
Keszthely	28
Ideális pálya leírása	34
Összegzés.....	36
Források:	38
Képforrások	41
Mellékletek	42

Általános bevezető

Csupa fiatal gördeszkás, biciklis és rolleres az utakon, rosszalló felnőtt szempárok. Csak egy múló hóbort, ártalmatlan tevékenység. Tényleg így volna?

Sokan negatívan ítélik meg a **gördeszkás szubkultúrát**, mert csak a felszínt látják. Hangos fiatalokat, megsérült gyerekeket, megrongálódott tereket látnak. A másik oldal hiába próbál ellenérveket felsorakoztatni, süket fülekre talál. “Gyerekek, nem értenek hozzá.” Mindeközben Magyarországon felnő az első gördeszkás generáció és rájönnek: **nem tanúsítanak felénk toleranciát, nincs kooperáció**. A fejlettebb országokban, ahol már régebben kialakult ez az irányzat sokkal könnyebben befogadja őket a társadalom. Hazánkban nincs nagy hagyománya ennek a sportnak, azonban **népszerűségének növekedése megállíthatatlan**. Az önkormányzatok közttereik védelmében skatepályákat nyitnak alternatívaként, de olyanok vesznek részt a tervezési folyamatban akik előtte még sosem “gurultak”, így csak látszatsmegoldásokat adnak a fiatalok részére. A lehetőségek behatároltak: tiltások, rendfenntartók üldözik a gördülő serdülőket, miközben ők egy olyan helyet keresnének, amit rendesen tudnának használni.

Egy pálya nem csak pár lerakott elemből áll. Kreativitást és ügyességet kívánó megoldásokat, megfelelően kialakított környezetet kíván, melyben nem csak az anyagok minősége és a tér felépítése, hanem a környékbeliek hozzáállása is meghatározó szempont.

Keszthelyi városkutató táborunkban az épp átadott gördeszkapályát figyeltük meg. A helyi lakosságot feltűzelte a lehetőség és birtokba vette a parkot. Sok generáció megtalálta a maga helyét a térben, de a túlszűfolttság miatt mégis kialakultak konfliktusok.

Nagyok az igények, ez a pályák terhelésén is látszik. Lehet messze, lehet fizetős a pálya, de a lényeg: hogy **tartósan használható** legyen. Általában már ezen az egy ponton elbukik a dolog, ez a keszthelyi pálya pár hónapnyi üzemelésén is meglátszott. Dolgozatunkban a magyarországi helyzetet térképezzük fel, van-e megoldás a problémára?

Módszertan

Keszthelyen helyszíni megfigyeléseink alkalmával (strukturáltan vizsgálatok: 2015. 08. 24-25.; strukturáltan: 08. 26-tól 08. 28-ig naponta reggel fél kilenctől este 10 óráig) arra lettünk figyelmesek, hogy nem csak tinédzserek, de minden korosztály jelen volt a pálya életében. A megfigyeléseinket statisztikában rögzítettük, feljegyezve az aktív és passzív használók - azaz a sportolók és a pálya közvetlen közelében ülők, azt szemlélők - korát, nemét, sporteszközét. A pályahasználatot 08.28-án videón rögzítettük, az ott felvett mozgásokat a teret tervező Konstruma Kft-től kapott helyszínrajzot felhasználva jelöltük. Megfigyeltük a jelen lévők között a különböző - javarészt korosztály alapján létrejött - csoportok egymáshoz való viszonyát, az együttműködést, és az időnként előforduló konfliktusokat. Kérdőívekkel próbáltunk a diverzitás mélyére ásni, mivel erre példát szokásos közegünkben, pl. Budapesten nem láttunk még ezelőtt. Később a budapesti helyszínek némelyikén - az Erzsébet téri és a városligeti gördeszkapályán - szintén készítettünk kérdőíveket. Vajon a gördeszkázást űzők tényleg a társadalom többi részétől különálló csoportot alkotnak, vagy van lehetőség az integrációjukra? A válaszok vegyes eredményeket mutattak, így nyomtatott és internetes szakirodalommal, online fórumokat, cikkeket, videókat forrásul használva is megpróbáltuk kiegészíteni a kapott eredményeinket. A konkrétan a témára vonatkozó szakirodalom viszont nagyon kevés, különösen a magyar nyelvűeket tekintve, újszerűsége miatt nehezen található hozzá anyag. Néhány külföldi statisztika rendelkezésünkre állt, de magyarral alig talákoztunk. Ezért kapcsolatba léptünk olyan szakemberekkel, akik talán jobban belelátnak az országunk helyzetébe ebben a tekintetben. Emiatt kerestük meg a Padka Projektet, melyben két extrém sportoló próbálja tudásával segíteni a szélesebb közösséget, szakértő tanácsokkal ellátni a gördeszka pályákat építőket. Az interjú során kiderült, nem csak társadalmi, de városszerkezeti szempontból is nehéz az integrálhatóság. Ábráink és fotóink is alátámasztják a véleményüket.

A fő kérdésünk tehát a gördeszkás szubkultúra integrálhatóságának lehetőségére irányul: a társadalmi ellenérzés csökkenthető-e? A szubkultúrát milyen módszerekkel lehet “megszelídíteni”? Lehetséges ez egyáltalán? A várostervezés mit tehet ennek érdekében? Hogyan tehetjük a városi térhasználatot “gördülékenyebbé” mindenki számára?



Saját készítésű ábra

Kutatásunk széleskörű volt, hiszen a korosztályra és a szubkultúrára jellemző vonások, a sport történeti kialakulása és fejlődésének hatása a társadalomra és a várostervezésre, minden összefüggésben áll. Dolgozatunkban sok oldalról járjuk körül a témát, hogy a lehető legkielégítőbb választ kaphassuk kérdésfelvetésünkre.

A korosztály: Serdülőkor pszichológiája

A guruló sporteszközök használói legnagyobb arányban a kamaszok és fiatalok közül kerülnek ki, tizenéves kortól a húszas évek közepéig - végéig. Ennek oka az, hogy az **identitáskeresés** lehetőségét biztosítja a sport miközben a **társas kapcsolatok kialakulását** is elősegíti.

Erik H. Erikson pszichoszociális fejlődésmélete¹ szerint az emberi fejlődés nyolc különböző szakaszra osztható, melyeken az emberek csecsemőkoruktól öregkorukig áthaladnak. Minden egyes szakasz során új kihívásokkal szembesülnek, ezeket megoldva jutnak el az adott szakaszra jellemző eredményre, amit ezután életük további részében birtokolni fognak, majd a következő szakaszba lépnek, egy új megoldandó problémával. A szakaszok bizonyos életkori intervallumokhoz köthetőek:

Erik H. Erikson pszichoszociális fejlődésmélete 8 szakasza



Saját készítésű ábra Révész György: Személyiség, társadalom, kultúra – a pszichoszociális fejlődés erikson-i koncepciója alapján http://devpsy.pte.hu/files/tiny_mce/Revesz_Erikson.pdf; 2015.08.30.

A 8 szakasz: Csecsemőkor, Kora gyermekkor, Óvodáskor, Iskoláskor, Serdülőkor, Fialat felnőttkor, Felnőttkor és Időskor. Ezen elmélet alapján a serdülőkor - körülbelül tizenkettőtől húsz éves korig - fő kérdése az identitáskeresés. Ez az időszak meghatározó fordulópontot jelent a személyiségfejlődésben, hiszen az azonosságtudat szempontjából kiemelkedő döntéseket hoznak meg a fiatalok a gyermek- és a felnőttkor határán.

Ebben a korban a kamaszok megpróbálnak a függetlenedni a családtól és az általa közvetített értékrendtől. Lehetőségeikhez mérten elszakadnak a szüleiktől², **lázadnak** a szülői és iskolai utasítások, tilalmak ellen. Mindezen **szabályok helyett** új értékeket és ideálokat keresnek, melyeket teljesen magukénak tudhatnak. A felnőttekkel való konfliktust tovább mélyíti az, hogy a tinédzserek mozgástere tisztázatlan, hiszen a gyerekszerepeket - környezeti hatásra és belső motivációból - már elhagyták, de a felnőttkor szerepeit még nem tudják felvenni³.

¹ Révész György: Személyiség, társadalom, kultúra – a pszichoszociális fejlődés erikson-i koncepciója

http://devpsy.pte.hu/files/tiny_mce/Revesz_Erikson.pdf; 2015.08.30.

² http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/a_puberts_s_posztpuberts_kor.html; 2015.09.05.

³ Dr. Teleki Béla: Erkölcsi, társadalmi és családi élet alapja; Sopron, 2010

http://www.bpk.nyne.hu/fileadmin/dokumentumok/bpfbk/Segedletek/2010-2011-2/szocializacio_.pdf; 2015.09.16.

A fiatalok tehát elszakadnak eredeti mikroszociális közegüktől⁴, a családtól, és jóval inkább kortársaik társaságát keresik. „A szociális tér kiterjedésével növekszik a kortárs csoportok jelentősége.”⁵ A társas viszonyok felértékelődésével a kortárs csoporthoz való tartozás identitásmeghatározó tényezővé válik. A szülői normák követése helyett a baráti kör befolyása válik döntővé az élet legtöbb területén, így a szabadidős tevékenységekben és a divatban is⁶. Így létrejöhet egy alternatív értékrend⁷, mellyel a tizenévesek azonosulni tudnak. Ilyen **alternatív értékrendet** közvetít a gördeszkázás is, melynek résztvevői közösséget alkotnak. A nyilvános deszkapályák sokkal inkább közösségi térként értelmezhetőek, mintsem sport helyszíneként. Találkozási pontként fontos gócpontot jelentenek, így a szocializáció helyszínévé is válnak.



Saját kép, Budapest, Erzsébet tér, 2015.09.28.

⁴<http://www.onlinepszichologia.hu/hirek/tartozni-valahova-a-kortarscsoportok-es-ifjusagi-szubkulturak-szervezodesenek-lehetseges-mozgatorugoi>; 2015. 09.05.

⁵ Gyöngyösi Katalin Krisztina: Serdülőkorú fiatalok társas beilleszkedése <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00115/2007-07-ta-Gyongyosi-Serdulokoru.html>; 2015.08.30.

⁶http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16.html#id532800; 2015.08.30.

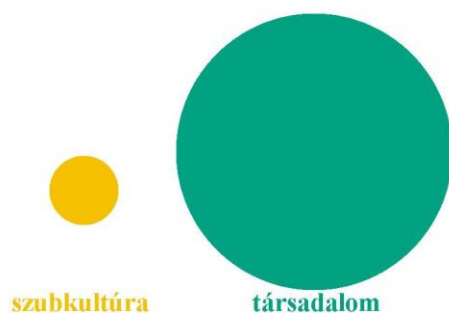
⁷https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjABahUKEwip98qSoaviAhVDWCwKHUedCRI&url=http%3A%2F%2Fwww.szgyajka.hu%2Ftamop_elemei%2Ftamop_seged%2Fpszich_szocgond_6.doc&usq=AFQjCNExyON3coU-oXbETyDof0b37VGjA&sig2=SAAJ9YHpFUBGCGCxMIJ5gw&cad=rja; 2015.10.01.

A kortárskapcsolatok a szocializációban nagyon fontos szerepet töltenek be, hiszen szimmetrikus kapcsolatok, melynek köszönhetően a résztvevői új magatartásformákat tanulhatnak⁸. Ezek közé tartozik az önállóság, a kölcsönösség, a felelősségvállalás, az együttműködés és az önérvényesítés. A csoportbéli szerepek felvétele segít átlendülni az identitásválságon, így hozzájárul az énkép kialakításához. **Az individualizáció és a valahova tartozás ellentétes igényét feloldják magukban a különböző szubkultúrák.** A konvencionálistól való eltérésükkel lehetővé teszik a lázadást, azonban biztosítják a csoporthoz való tartozás élményét. A szubkultúrák pszichoszociális fejlődésben betöltött szerepét támasztja alá az, hogy Rácz József 1998-ban megjelent *Ifjúsági marginalizáció, ifjúsági szubkultúrák* című tanulmányában a szubkultúrákat „szocializációs útvonalnak” nevezi.⁹ Ilyen szubkultúra többek között a gördeszkás illetve BMX-es is.

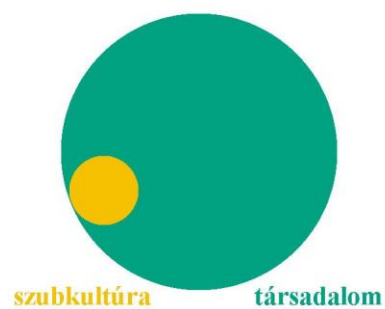
Deszkásság, mint szubkultúra

A különböző szubkultúra meghatározások egymástól legnagyobb mértékben abban térnek el, hogy a szubkultúrát mint a kultúra al csoportját, vagy mint ellenkultúrát határozzák meg, azaz a csoportot a társadalom részének ismerik-e el, vagy sem.⁹ A szubkultúrákat gyakran hozzák kapcsolatba a devianciával és a társadalmi normák megsértésével.

Társadalomtól különálló szubkultúra



Társadalom részét képező szubkultúra



Saját ábra: Gál Attila: Szubkultúra–felfogások, szubkultúrák vizsgálatának lehetséges irányjai, módszerei című tanulmánya alapján

http://campuslet.unideb.hu/dokumentumok/tanulmanyok1/Gal_Attila_szubkultura_felfogasok.pdf
2015.09.09.

⁸http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16.html#id532800

⁹ Gál Attila: Szubkultúra–felfogások, szubkultúrák vizsgálatának lehetséges irányjai, módszerei http://campuslet.unideb.hu/dokumentumok/tanulmanyok1/Gal_Attila_szubkultura_felfogasok.pdf; 2015.09.09.

Piczil Márta 2002-ben megjelent szubkultúra meghatározása szerint „A szubkultúra egy nagyobb társadalmon belül élő kisebb csoportok kultúráját jelenti. Ennek a kultúrának megvannak a saját normái, hiedelmei és értékei, melyek eltérhetnek a többség kulturális értékeitől, de nem feltétlenül a deviáns viselkedés irányába. A szubkultúrák tehát a társadalomban, nem pedig azon kívül léteznek.”

Dolgozatunkban a gördeszkások, BMX-esek, rolleresek és görkorcsolyások által alkotott csoportosulást egy szubkultúrának tekintjük, mely ugyanakkor részletesebb elemzéssel tovább differenciálható a csoportok dinamikája alapján. **A szubkultúra összefoglaló nevéként a gördülőket fogjuk használni** a továbbiakban. Ez egy sport alapú fiatalsági szubkultúra, mely a fejlett országokban nemzetközi viszonylatban is értelmezhető, helyileg más és más felhangokkal. Mi alapvetően a magyarországi, azon belül is főként a keszthelyi és budapesti csoportjait vizsgáltuk.

A gördülők szubkultúráját is többféleképpen értelmezzük, mint extrém sportolókat, mint huligánokat, vagy mint a fiatalsági szubkultúrák egyik formáját.

Sport vagy életforma?¹⁰

A gördülők önálló szubkultúrájának összetettségét jól mutatja a belső kommunikációban, önmeghatározásban is megjelenő sport vagy életforma ellentét. Kacsuk Zoltán *A gördeszkázás jelentései* című tanulmánya alapján a gördülést életformának tekinthetjük, mivel résztvevői részben elutasítják a gazdasági logikát; lázadás, hedonisztikus öntörvényűség és önkifejezés jellemzi őket. Nem lehet sport, hiszen elsajátítása önálló, nem szervezett, mindenki más sorrendben tanulja meg a trükköket, egyéni ütemben, a saját elképzelései alapján. Ezt támasztja alá az is, hogy bármilyen testfelépítéssel, bármilyen korban lehet üzni, továbbá nem növel látványosan izomtömeget, hiszen leginkább az egyensúlyérzék és az ügyesség a meghatározó, nem pedig a testi erő. A strukturált versenyzés kritikája is általános, a versengés helyett a részvétel és az együttműködés bátorítása, a biztatás és a kooperáció jellemzik.

¹⁰ Kacsuk Zoltán: *A gördeszkázás jelentései: Kísérlet egy „poszt-strukturális” szubkultúra-elemzésre* http://www.academia.edu/274883/A_g%C3%B6rdeszk%C3%A1z%C3%A1s_jelent%C3%A9sei_K%C3%ADs%C3%A9rlet_egy_poszt-struktur%C3%A1lis_szubkult%C3%B3ra-elemz%C3%A9sre; 2015.09.04.

Legtöbbször csak a társadalmi elfogadás érdekében határozzák meg a gördülést sportként, mert bár a teljesítmény fontos, a pontozás szinte lehetetlen, hiszen ez ellentétben állna az egyedi stílusok, sajátos trükkök és látásmódok individualizmusával. Igazságosan csupán a gyorsasági versenyeket lehetne pontozni, viszont az ő szemléletükben ez nem meghatározó. Ennek ellenére vannak olimpiai törekvések, melyeket azonban sokan elutasítanak. Sportként való értelmezését támasztja ugyanakkor alá a gyakorlás, eltökéltség és kitartás jelentősége.

Sokszor a sport űzése ellen a balesetveszélyt szokták felhozni. Amerikai statisztikák szerint¹¹ a ficamok, törések, zúzódások és horzsolások a leggyakoribbak, melyek közül a végtagok a legveszélyeztetettebbek 74%-kal. Főleg a csukló (19%-ban) és a boka (11%-ban), de a fejsérülések is jellemzőek (20%-ban). A feji sérülések főleg a gyermekekre jellemzőek, mivel nekik a testfelépítésük miatt a koponyájuk sokkal nehezebb a többi testrészükhöz képest. Megfelelő védőfelszereléssel a legtöbb baleset elkerülhető lett volna. Az is észrevehető, hogy a sérülést szenvedett alanyok általában kezdők, egy évnél nincs több tapasztalatuk. Néha viszont a gyakorlat sem segít, amikor a terepadottságokból fakad a veszély (pl. egyenetlen talaj, lehulló levelek, faágak, kis kövek, úthibák). Általánosan elmondható, hogy ha a gördülők ügyességüknek megfelelően próbálnak trükközni, akkor viszonylag kevés baleset fordul elő.



http://dbprng00ikc2j.cloudfront.net/article/image/42315/a18f8x/20150312170706-Skateistan_155.jpg, 2015.10.04.

¹¹ <http://www.rosipa.com/leisure-safety/advice/skateboarding/> 2015.09.14.

Csoportdinamika

A gördülő szubkultúrában a hitelesség és a presztízs forrása a trükkök ismerete, ugyanakkor ez felvet kérdéseket is, hiszen nem eldönthető, hogy mik a legfontosabb szempontok: a tökéletes kivitelezés, a magasság, a veszélyesség vagy éppen a biztonságos végrehajtás. Nem egyértelmű, hogy minél több trükk ismerete „ér többet” vagy a kevesebb trükk jobb elsajátítása. Bizonyos mértékig a bevállalósság, a kockázatvállalás is képes helyettesíteni a technikai tudást, viszont a túlzott vakmerőség is lehet visszás. A **trükkökben való jártasság** nem csak az adott csoporton belüli rangsort határozza meg, hanem a **kisebb csoportok kialakulásánál** is fontos.¹² Hiszen egy - egy helyi gördülő közösség a tudás mentén tovább differenciálódik, közel azonos tudásszintű alcsoportok jönnek létre. Természetesen a szubkultúra tovább osztható a használt sporteszközök mentén is, hiszen eltérő helyszínek és különböző elemek felelnek meg nekik. A különböző kiépített pályák magyarországi körülmények között viszont minden esetben közös pontot jelentenek, hiszen ezeket a kialakítástól függetlenül minden csoport használja. Egyrészt ez a pályák alacsony számának, másrészt a találkozási pont jellegnek köszönhető. Ezeken a helyszíneken a szubkultúrát alkotó kisebb csoportok kapcsolatba kerülhetnek egymással. A vegyes használatnál megfigyelhető egyfajta sportszer szerinti hierarchia, aminek a deszkások és a BMX-esek állnak a csúcán, majd őket követik a rolleresek és végül a görkorcsolyások. Interjú alanyainknál¹³ megfigyelhető volt a „jófej” rolleresek befogadása, de ekkor is volt ellenézés velük szemben. Létezik egy olyan felfogás, ami szerint a roller egy „evolúciós zsákutca”¹¹, hiszen a trükk lehetőségei erősen behatároltak, egy idő után a további fejlődéshez szükségessé válik a sportszer váltás.

¹² A Padka Projekttel 2015.10.05-én készített interjú alapján

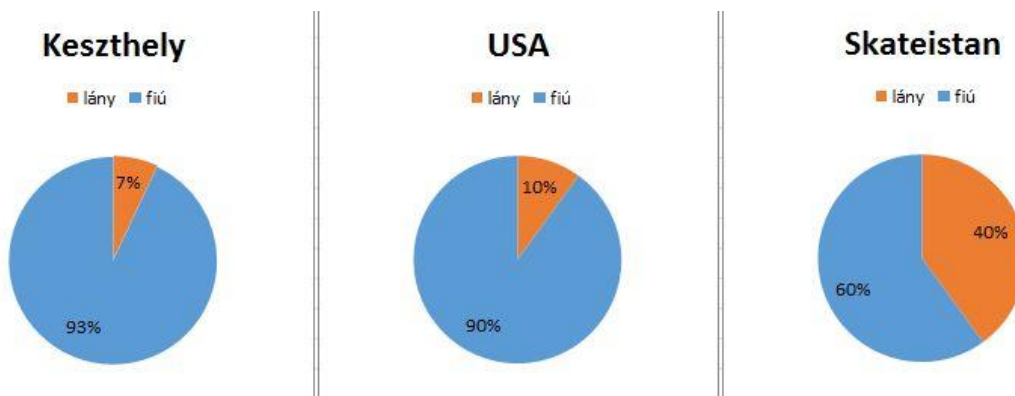
¹³ A vizsgált helyszíneken készített interjúk: Keszthely 2015.08.26-28; Budapest-Erzsébet tér 2015.09.28.; Városliget 2015. 09. 29.

Gördülő lányok



<http://s2.r29static.com//bin/entry/f9b/x,80/1434767/image.jpg>, 2015.10.04.

A gördülő szubkultúrában érdekes a lányok helyzete is. Mivel ez alapvetően egy mozgás alapú szubkultúra, a kezdetektől jellemzi a férfi elsődlegesség. Ezt jól mutatja az is, hogy elenyésző mértékben jelentek meg lányok a pályát aktívan használók között a Keszthelyen készített statisztikánk idején. Ugyanezt a tendenciát mutatja a Royal Society for the Prevention of Accidents szervezet felmérése¹⁴, mely szerint a gördülők 90%-a fiú.



Saját készítésű diagrammok

Keszthely: a helyszínen készített saját statisztika alapján, 2015.08.26-08.28 között;
USA: <http://www.rospa.com/play-safety/inspections/skateboard-inspections/prevention-litigation/>;
2015.09.14.; Skateistan: http://media.skateistan.org/reports/web_annualreport_2014.pdf; 2015.10.04

¹⁴ <http://www.rospa.com/play-safety/inspections/skateboard-inspections/prevention-litigation/>;
2015.09.14.

A lányok nem csak kevesen vannak, alapvetően kevésbé hitelesnek tekintik őket a szubkultúrán belül, így többet kell felmutatniuk, hogy elfogadják és elismerjék őket. A kis arányú megjelenés egyik oka lehet az, hogy a rizikóvállalás és a sérülések szemben állnak a nőiességről kialakított társadalmi normákkal. A gördülők magyarázzák ezt továbbá anatómia különbségekkel is. Amíg Magyarországon és nyugaton a gördülő lányok hiánya egy kimondatlanul elfogadott tény, a Skateistan szervezet résztvevői között a lányok aránya 40%¹⁵.

A Skateistan egy civil szervezet, mely Afganisztán, Kambodzsza és Dél Afrika gyermekeit célozza meg gördeszkázással és oktatással. **„Come for skateboarding, and stay for education”**- „gyere gördeszkázni és maradj az oktatásért” - szól a mottójuk. Tevékenységük különösen fontos Afganisztánban, ahol a lányok nem biciklizhetnek, ugyanakkor gördeszkázniuk szabad. 2014-ben már ezeregyszáz fiatal vett részt hetente a foglalkozásaikon öttől tizennyolc éves korig.



https://www.skateistan.org/sites/default/files/users/lauren/shogufga_quote_0.jpg, 2015.10.04.

¹⁵ http://media.skateistan.org/reports/web_annualreport_2014.pdf; 2015.10.04

Divat és művészetek

A gördülés a hetvenes évektől kezdve összekapcsolódik a divattal. Legalapvetőbb a cipő, a funkcionalitás miatt, hiszen fokozott igénybevételnek van kitéve főként deszkázás és rollerezés közben. Meghatározó márkák vannak, melyek szorosan kötődnek a deszkázáshoz, mint a Vans, az Etnies vagy a DC, ugyanakkor olyanok is vannak, amik inkább csak próbálnak deszkásnak tűnni.



<http://www.bronxton.com/wp-content/uploads/2014/06/Vans-Logo.png>, 2015.09.16.
http://spe.fotolog.com/photo/46/11/69/onlymasrodonell/1250268496833_f.jpg, 2015.09.16.

Létezik a szubkultúrához nem szorosan kapcsolódó „pózer”, aki csupán divatirányzatként, öltözködési stílusként tekint a gördülésre, így ránézésre lehetne gördülő, valójában nem az.

A gördülő szubkultúrának szerves része az önmegmutatás, nem csupán a közvetlen környezetnek, hanem virtuálisan is. **A videózás és fényképezés** így szorosan kapcsolódik a gördüléshez, továbbá akár nemzetközi viszonylatban is **lehetővé teszi az önkifejezést**.



https://secure.static.tumblr.com/0c245a559edf3fcb1368560c28b66ce2/owucejm/3J8n2ub0v/tumblr_static_tws_wedwallpaper_0811_07.jpg, 2015.10.03.

A művészetekkel nemcsak a fényképezés terén érintkezik a gördülés, a grafika és a képzőművészet felé hajlás is jellemző a résztvevők között. Ugyanígy előfordul a saját márka létrehozása, vagy a designer ruhák reklámozása.



<http://houseofvanslondon.com/news/mash-sf>, 2015.09.16.

A zenei irányzatokhoz való kötődés is felmerül a gördülő szubkultúra esetében. Szapu Magda *A zűrkorszak gyermekei* című könyvében a fiatalok zenei irányzatok szerinti szubkultúráit vizsgálja. Az egyetlen nem zenei alapú szubkultúra, amit ebben megemlít, az a gördeszkásság. Ugyanakkor elmélete szerint ez a rapper al csoportja vagy továbbfejlődése. A gördülés kapcsolatba került még a hip-hop és a punk irányzatokkal is.



https://c1.staticflickr.com/3/2264/5804814974_271b5d965f.jpg, 2015.10.12.

Történet

Az eszközök fejlettsége nagyban meghatározza a sport népszerűségének időben való alakulását. Észrevehető, hogy a guruló eszközök közel azonos időben, egymással kölcsönhatásban fejlődtek:

A roller 100 évvel ezelőtt alakult ki, de korai változata eléggé kezdetleges volt, inkább csak gyerek játékszerként használták¹⁶. Habár a franciák állítják, hogy a roller leegyszerűsítésével már az 1940-es években létezett a gördeszka¹⁷, eredetét mégis 1960-ra teszik¹⁸. A kaliforniai szörfösök a hullámentes időszakban kivonultak a szárazföldre és ott próbálták az utcák „hullámain” meglovagolni. Eleinte sok sérülés fordult elő, de az **1970-es években** megjelenő műanyag kerék elhozta a deszkázás „hőskorát”.



<http://www.skateboardingmagazine.com/wp-content/uploads/2012/03/ceramic-clay-wheels-skateboard.jpg> , 2015.09.28.

¹⁶ <http://thesportsarchivesblog.com/2013/11/05/the-sports-archives-the-history-of-the-scooter/>; 2015.09.28.

<http://www.streetdirectory.com/etoday/the-history-of-kick-scooters-uppfpp.html>; 2015.09.28.

¹⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Kick_scooter; 2015.09.28.

¹⁸ <http://www.skatelog.com/skateboarding/skateboarding-history.htm>; 2015.09.28.

A BMX ettől függetlenül, ugyanebben az időszakban alakult ki Dél-Kaliforniában, amikor a Motocross-t próbálták olcsóbbá, és több korosztály számára elérhetőbbé tenni¹⁹. A neve is ennek a rövidítése, Bicikli+Motor keresztezve (X).

A roller is a műanyag keréknek köszönheti a népszerűségének növekedését, de az extrém sportokba csak 1980-tól lép be, amikor a BMX felkarolja és mobilisabbá teszi.

Először a horizontal stílus volt a jellemző (downhill, slalom...) de az úszómedencéket használva vertikális irányzatok is kialakulnak. A népszerűség miatt **sok skatepálya** nyílt, de egyik sem tudott a **rohamos fejlődéssel** lépést tartani, a balesetek miatti biztosítási költségek pedig végleg csődbe döntötték őket. A pályák hiánya, a lázadásra és a kreativitásra „alkalmas” közterek miatt a **street stílus** elkerülhetetlenül kialakult. Kivonultak az utakra, tereket vettek a birtokukba. A terek gördeszkás használatukra vonatkozóan beceneveket kaptak, pl. Rabbit Hole, Tea Bowl, Fruit Bowl, stb.

A szubkultúra összefonódott a punk stílussal, a városi amortizációval karöltve pedig a megítélésük egyre negatívabbá vált. A **2000-es évektől** így már nem egyéni vállalkozásként, hanem **településtervezési koncepcióként** jelenik meg a skatepályák létrehozása, így a gördeszkás terhelést elvonva a közterekről. Ugyanakkor a street stílus lényege a pályákon való gyakorlás utcai elemek használatával való kiegészítése, bármiféle intézkedés ennek megváltoztatására hiábavalónak bizonyult. A városi terek használata, újraértelmezése ugyanis nagyon szorosan összekapcsolódik a szubkultúra önmeghatározásával. A várostervezés kénytelen volt ezért inkább a terek és utcák kialakításának gördeszkabarát módszereinek kifejlesztésére törekedni.

Magyarországon a rendszerváltáskor jelenik meg a sport, főleg a street stílust hozva magával. Látható, hogy a skatepályák építésének fázisánál tartunk, de ez területi kezelése a problémának, valós megoldást nem biztosít.

¹⁹ <http://oldsite.uci.ch/english/bmx/index.htm>; 2015.09.31.
<https://en.wikipedia.org/wiki/BMX>; 2015.09.31.

Használt városi térelemek, városrongálódás

A nyilvános terek birtokba vétele egyrészt a szubkultúrák gyakorlatához kötődik, másrészt az önkifejezés, megmutatás eszköze, továbbá a street stílus a gördülés egyik jellemző irányzata. A street stílust jellemzi egyfajta önkényesség: **saját olvasat ráerőszakolása az épített környezetre**²⁰; az utcai elemek kreatív és bátor birtokbavétele, újraértelmezése. A gördülők másképpen értelmezik a teret, mint egy egyszerű gyalogos, mindig az újfajta használat lehetőségét keresik²¹. Mivel látásmódjukat ez a kísérletezés jellemzi, szinte bármi használható elemmé válhat számukra²².

“Szerintem a skatepark az egy mesterséges környezet ahol tudsz gyakorolni, de elvesznek a spontán dolgok mint a kocsik, meg a véletlenszerűen vánszorgó tömeg... Igazából ezek a dolgok mind csak kreativitásra serkentenek...amikor skateparkban vagy egy raktárban deszkázol az nem igazán keveredik azzal a szabadságérzéssel, amit a gördeszkázás elvileg kéne hogy adjon. ” nyilatkozta Dennis Busenitz gördeszkás a Gördeszkamag-nak adott interjújában, mely az utcán való deszkázás mellett tette le a voksát.²³



<http://fb-timeline-cover.com/covers/download/Longboarding%20Skate%20Board%20from%20Building.jpg> ,
2015.10. 10.

²⁰ Kacsuk Zoltán: A gördeszkázás jelentései: Kísérlet egy „poszt-strukturális” szubkultúra-elemzésre http://www.academia.edu/274883/A_g%C3%B6rdeszk%C3%A1z%C3%A1s_jelent%C3%A9sei_K%C3%ADs%C3%A9rlet_egy_poszt-struktur%C3%A1lis_szubkult%C3%B3ra-elemz%C3%A9sre; 2015.09.04.

²¹ <http://epiteszforum.hu/constructo-gordeszkas-francia-epiteszek-gordeszkaparkjai> 2015.10.24

²² <http://www.archdaily.com/246526/why-skateboarding-matters-to-architecture> 2015.10.10.

²³ <http://gordeszkamag.hu/cikk/sracoknak-tobbet-kene-az-utcan-deszkazniuk-interju-dennis-busenitzcel>; 2015.10.01.

A legfontosabb szempontként a deszkázásra alkalmas helyek kiválasztásánál interjú alanyaink a „jó rágurulás, jó megérkezés” szempontját emelték ki, amitől egy egyszerű városi elem is gördülő helyszínné válhat.



The skater pushes once...



...pushes twice...



...sets his or her stance...



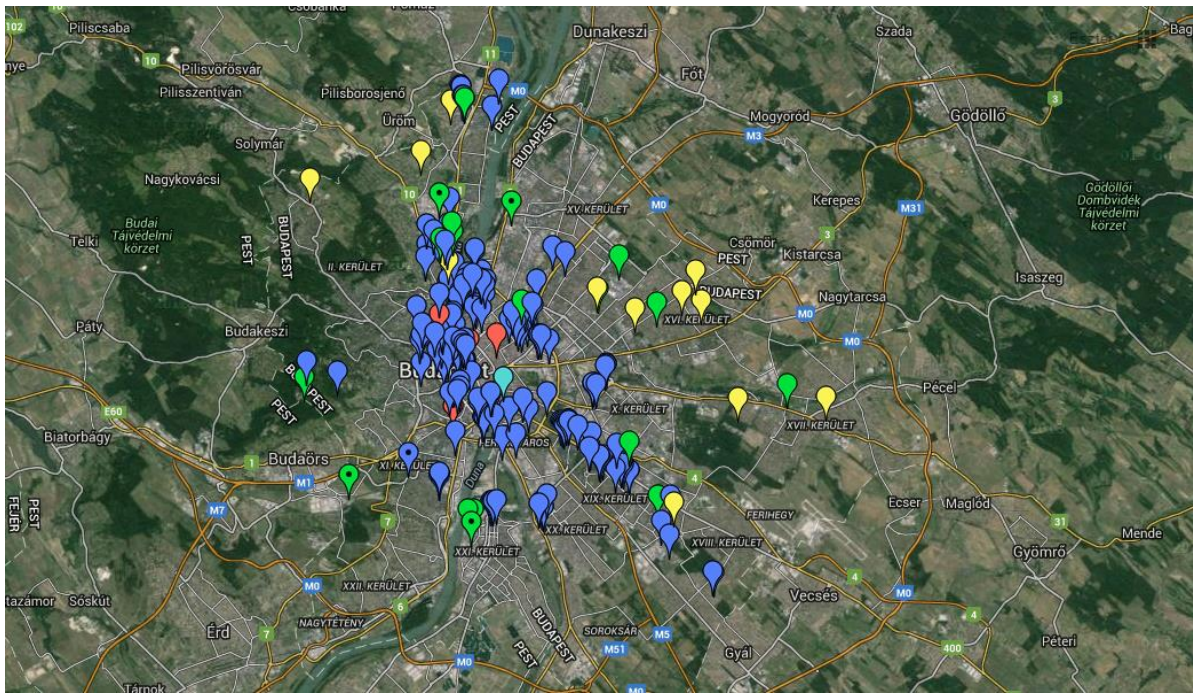
...performs the trick...



...lands, and brakes.

<http://publicskateparkguide.org/vision/types-of-skateparks/> , 2015.10.23.

Hogy mik is lehetnek ezek? Bármi, amiről le lehet ugrani, amit át lehet ugrani, amin végig lehet csúszni - a lehetőségek végtelennek tűnnek. A ride.hu helyek alpontjában **több, mint 200 budapesti helyszínt** gyűjtöttek össze, a nyilvános pályáktól a legegyszerűbb padkáig.²⁴

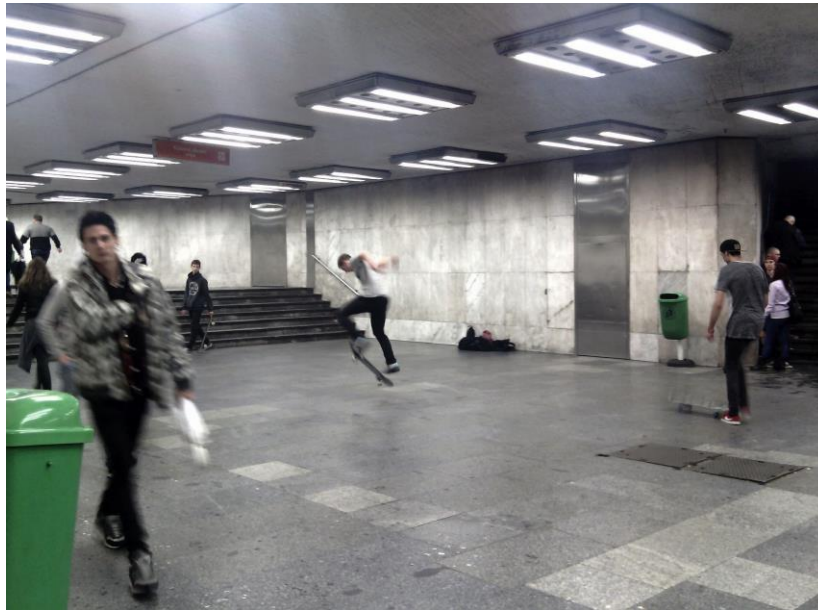


http://ride.hu/spots/budapest/spots_budapest.php , 2015. 10. 24.

Néhány példát összegyűjtöttünk rá: padkák, lehetőleg több magasságban, tíz centimétertől 50 centiméteres magasságig; szintkülönbségek fél métertől akár három méterig; különböző hosszúságú és lépésszámú lépcsők, lépcsőcsoportok; vízszintes és lejtős szegélyek; függőleges vagy ferde falak, különböző magasságú korlátok négyzetes és körkeresztmetszettel, karfa nélküli padok. Persze szerencsés, ha jól gurulható a talaj, azaz nem csúszik, egyenletes és sima felületű. Fontos továbbá, hogy az autósforgalomtól távolabb legyenek, illetve minél jobban koncentrálódnak egy területre a különféle elemek, annál izgalmasabb helyszínt jelent a gördülőknek. Néhány budapesti köztereken található helyszín, a használt elemet kiemelve: Kosztolányi Dezső téri padka; Hősök terén padka, talajtrükkök gyakorlására alkalmas tér; Mom park lépcsői minden méretben, márvány padkák különböző magasságokban, tökéletes minőségű aszfalt, csúszható szökőkút; Fővám téri félkör alakú padka; Egyetem téren különböző trükkök gyakorlására alkalmas elszórt elemek; Puskás Ferenc Stadion előtti lépcsők, egymáshoz kényelmes távolságban, jó talaj; Mechwart Ligetben lépcső és korlát; Magyar Tudományos akadémia melletti rakparton kőlépcső, nem

²⁴ http://ride.hu/spots/budapest/spots_budapest.php; 2015.10.24.

túl magas lejtős mellvéd; Várkert Bazárhoz tartozó köztéri padka²⁵. Továbbá az aluljárók jelenthetnek megoldást a fedett pályák hiányára, hiszen itt rossz időben is lehet gyakorolni.



Saját kép, Budapest, Nyugati pályaudvar aluljáró kép, 2015.10.17.

Most joggal félthetnénk fentebb felsorolt tereinket, de a legtöbb már évek óta használatban van nagyobb degradáció nélkül. A gördülők a tartós, jó minőségű helyzeteket találták meg a városban. Általában ott alakul ki kopás, törés vagy elszíneződés, ahol az elemnek az anyagát nem ilyen célra tervezték (amit az első próba után kerülnek a gördülők).

Meg kell említenünk azonban, hogy néha az előregyártott elemek sem mindig bírják a terhelést: a különböző eszközöknek más-más az igényük, a legnagyobb károkat a bicikli pegje és a roller fémrésze okozza. Magyarországon a pályákon azonban vegyes használat a jellemző, így egy kifejezetten gördeszkás számára készített teret a fémeszközös gördülők önhibájukon kívül is hamar károsítják, tönkreteszik. A bicikliseknek szánt elemekkel berendezett tereket sokszor a gördeszkások, rolleresek, görkorcsolyások is megpróbálják használni, bár számukra ezek az elemek túl magasak, és meredek, de sokszor nincs más választási lehetőségük.

²⁵ <http://welovebudapest.com/budapest.nevezetessegei/budapesti.deszkas.helyek.nyarra> 2015.08.30.

A gördeszka és görkorcsolya általában csak elszíneződést okoz. Főleg a padkák szélén láthatunk esztétikai rongálásokat, mivel ezeket a gördülők a jobb csúszás érdekében be szokták kenni viasszal, és a deszka érintkezése által lefeketedik. Azonban ez az eljárás a későbbiekben az elem tartósságát növeli, a kezelt felületű betonok később mennek tönkre a deszkások által nem használt társaikénál.



http://3.bp.blogspot.com/_T9hA2AMUrRk/TDGfEDEDYpI/AAAAAAAAAAB0/w_p-gtK087Q/s1600/five0.jpg , 2015. 09. 17.

Káros hatásként szokták még emlegetni a graffitit, de ez nem a gördeszkás, hanem inkább a punk szubkultúra része. A pályákon megjelenő festékfoltok általában előregyártottak.

A zajhatást szokták még említeni, mint kellemetlen tényezőt, mely a kerekek gurulásából adódik, és a közelben lakók nyugalmát zavarja. Megfelelő tervezéssel és helyszín választással kiküszöbölhető a probléma.

Városi reakciók

Ma **Magyarországon** erre az alternatív térhasználatra **legtöbbször negatívan** reagál a többségi társadalom. Sokszor lehet találkozni tiltásokkal, akár városi a gördülést tiltó rendeletekkel²⁶, kihelyezett táblákkal, de biztonsági őrök, közterület felügyelők, rendőrök, és ellentmondást nem tűrő járókelők, környékbeli lakók is elküldik a gördülőket a közterekről.^{27,28}



<http://images.mysecuritysign.com/img/lg/K/no-skateboarding-aluminum-sign-k-2349.png>,
2015.10.26.

További változata ennek a gördülés lehetetlenné tétele úgynevezett skatestopperekkel, melyek fizikailag teszik lehetetlenné a padkákon és szegélyeken való végig gördülést, csúszást.



<http://www.skatelogforum.com/images/rds-curb-600x450.jpg> , 2015. 10. 10.
https://www.facebook.com/padkaprojekt/photos_stream , 2015. 10. 10.

Léteznek ennek a kivitelezéssel egy időben készült változatai, a köztéri elemmel megegyező anyagból, - erre példa a Goldmann téri új lépcső alacsony mellvédjének pereme - és utólag felszerelt fém kiegészítő elemek. Lehetséges az is, hogy a peremeket eleve úgy tervezik, hogy a szélén viszonylag rövid derékszögű élek és ferdén lecsapott szakaszok váltakoznak, ez szinte feltűnés nélkül teszi lehetetlenné a csúszásokat. A padoknál egyértelmű megoldás erre a karfa alkalmazása.

²⁶ <http://gordeszkamag.hu/node/4543> 2015.10.08.

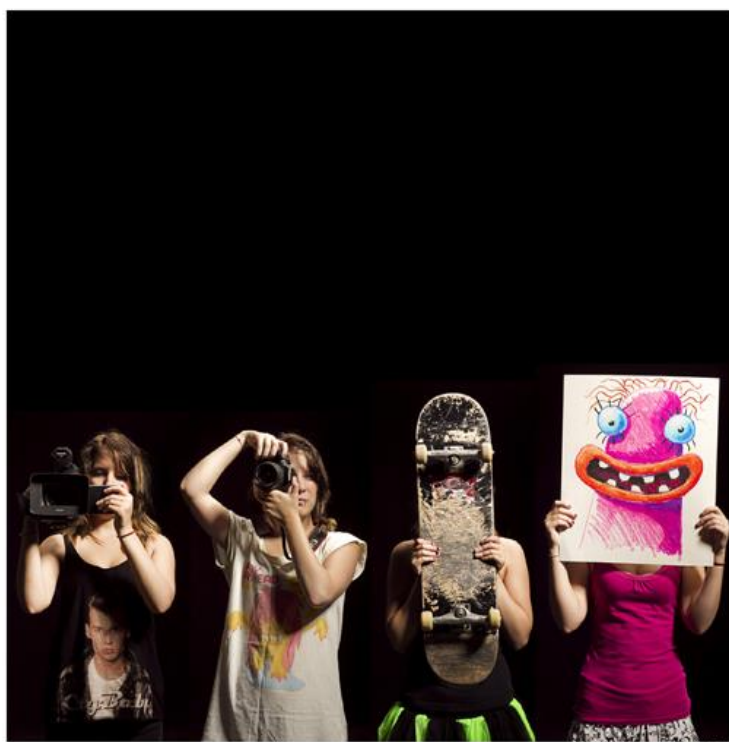
²⁷ http://hvg.hu/sport/20080728_gordeszkasok_erzsebet_ter_extrem_sport 2015.09.06.

²⁸ <http://budapest.reblog.hu/budapest-szuken-meri-az-ingyenes-gordeszkaparkokat> 2015.09.06.

Külföldön ez a sport sokkal elfogadottabb²⁹. Magyarországon nem lehet megélni belőle, nincsenek megbecsülve profi gördülőink. Teljesen más képet kapunk viszont más országokban.³⁰ **Várostervezési tekintetben előrébb járnak** a skandináv országokban, sőt, egy gördeszkás gimnázium is létezik Svédországban³¹, ahol a gördülők kiegészítő tevékenységeire (filmezés, fotózás) is hangsúlyt fektetnek.



PHOTO AND FILM | CARTOONING | SKATEBOARD



STUDIO | PHOTO AND FILM STUDIO | SKATEPARK

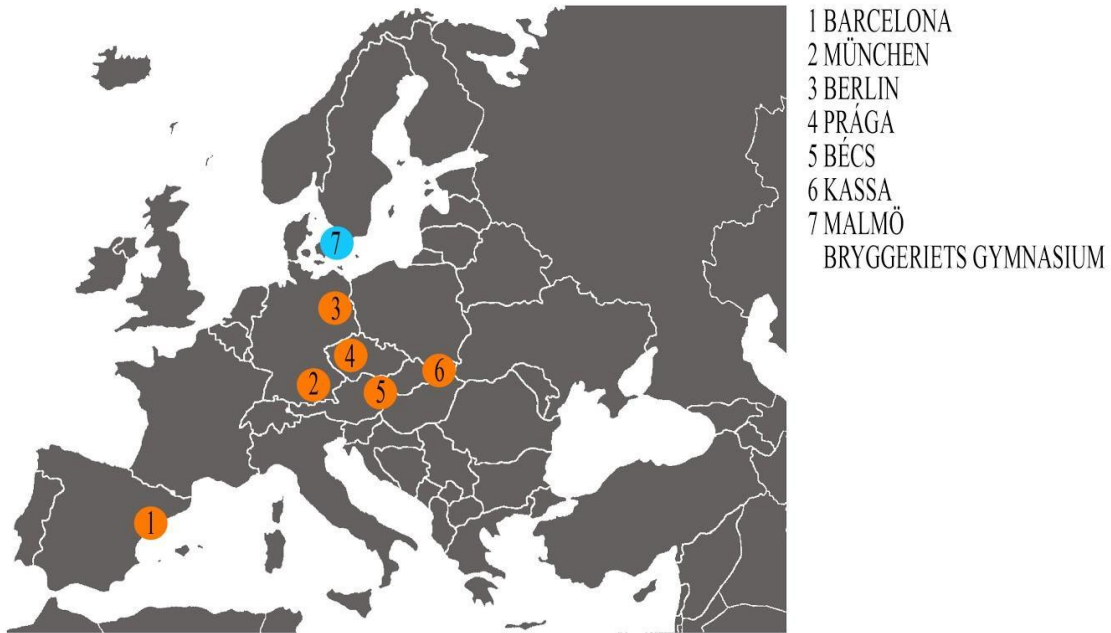
<http://www.bryggerietsgymnasium.se/in-english/> 2015.10.10.

²⁹ http://varoskomm.blog.hu/2012/02/12/a_wait_for_it_gordeszkas_film_mar_megnezheto; 2015.08.30.

³⁰ A Padka Projekttel 2015.10.05-én készített interjú alapján

³¹ <http://www.bryggerietsgymnasium.se/in-english/> 2015.10.10.

Módosabb gördülőink pedig az alábbi külföldi városokat keresik fel gurulás céljából:



Saját ábra Padka Projekttel 2015.10.05-én készített interjú alapján a gördülő turizmus célállomásairól
Meglepő módon azonban visszafelé is működik a **gördeszkás turizmus**: a virtuális anyagok mennyisége szempontjából Magyarország aluldokumentált, sokan felkeresik egzotikus helyszíneként.

Az elfogadóbb hozzáállásnak alapvetően két válfaja van: nyilvános parkok kiépítése kifejezetten erre a célra, ezzel részben mentesítve a köztereket, vagy a gördülésbarát közterek létrehozása.

A gördülésbarát közterek létrejöttének két fő összetevője van: az erre a szempontra is odafigyelő tervezés és kivitelezés, illetve a lakosság részéről nagyobb **tolerancia**. Sok közterünk formailag már ma is nagyszerű színtér lenne a gördülésre, mivel azonban erre a terhelésre nem méretezték a felhasznált anyagokat, vagy a lehelyezett elemeket - például padokat - túlságosan sérülékenyek, könnyen rongálódnak. Ellenben van olyan nyilvános tér is, ami bár anyagában megfelelne, a tiltások lehetetlenné teszik a használatát. Legalábbis hosszabb időre biztosan, rövidebb időre a gördülők alkalmanként engednek a tiltott gyümölcs csábításának. Ezt jól mutatja az is, hogy online helyszín ajánlókbán is többször megjelenik a figyelmeztetés, hogy csak rövid időre, a figyelő szemeket kijátszva lehet ideig-óráig élvezni egy-egy skate-spotot. Ilyen például a Gördeszkamag online felületén megjelent cikk, mely hosszan taglalja a MOM Park nagyszerűségét, majd hozzáteszi:

“Mindig megszakad a szívem, amikor átsétálok a MOM Parkon, mivel látom hogy mik vannak ott, és hogy mennyire alkalmas a hely a deszkázásra. ... Azt hiszem ezekhez nem lehet mást hozzáfűzni, csak azt, hogy elszomorító, hogy nem lehet deszkázni egy ilyen jó helyen, és nem is lehet sehogy se elérni, hogy lehessen deszkázni. Nekem amióta deszkázom, azóta a legemlékezetesebb élményem az volt, amikor fél órát zavartalanul deszkázhattam a MOM Parkban.”³² A gördeszkabarát közterekhez tehát elengedhetetlen, hogy a hatóságok és a lakosság nagyobb nyitottsággal és elfogadással forduljon a gördülők felé. Természetesen ez a deszkások részéről is bizonyos alkalmazkodó képességet feltételez, azt hogy a nagy gyalogos forgalmú helyeket illetve időszakokat elkerülik, illetve fokozottan figyelnek a járókelőkre, hogy a balesetveszély elkerülhető legyen.

A **skateable art** is ezt a városi szövetbe való **integrálást próbálja segíteni**, úgy, hogy egyszerre szolgálja a gördülőket azzal, hogy kihívást jelentő, egyedi helyszíneket hoz létre, és a tágabb közösséget egy művészi értékkel rendelkező tájépítészeti elem elhelyezésével.³³



<http://www.spoehnranh.com/terrain/skateable-art/> , 2015.09.02.

A másik út a **nyilvános skateparkok** kiépítése, melyek **elszívó erőt jelentenek az utcáról, de nem helyettesítik tökéletesen**, hiszen a gördülők kalandvágya, újdonság iránti igénye nagy. Továbbá a szubkultúra részét képezik az utcán készített videók, melyek hitelesebbek a közösség szempontjából, így a pályákon jól begyakorolt trükkökről gyakran az utcán készítenek felvételeket.

³² <http://gordeszkamag.hu/cikk/mom-park-helyleiras>; 2015.09.19.

³³ <http://skateableart.com/inspiration/> ; 2015.09.02.

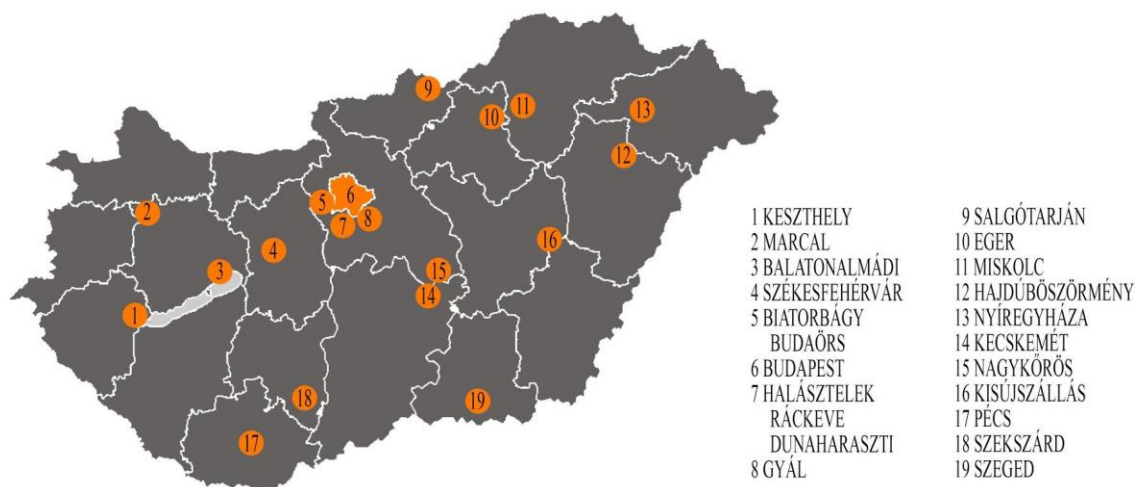
<http://www.vice.com/read/skatable-art-is-not-a-crime>; 2015.09.04

<http://pillardesignstudios.com/skatepark-experience/skate-able-architecture/>; 2015.09.02

http://varoskomm.blog.hu/2011/12/28/gordeszkazasi_tilalom_eljott_a_skatable_art_ideje; 2015.09.18.

Kiépített parkok helyzete hazánkban

Magyarországon a kiépített skateparkok itt találhatóak az online források³⁴ és kérdőívek eredményei szerint:



Saját ábra a magyarországi skateparkok elhelyezkedéséről a

<http://mgpscooter.hupont.hu/5/skateparkok>, 2015.10.07.; <http://gordeszkamag.hu/forum/skateparkok>,
2015.09.10.; <http://gordeszkamag.hu/forum/varosok>, 2015.09.10 források alapján

Megfigyelhető, hogy minden megyében a megyeközpont környékén vagy megyehatárokon találhatóak, hogy vonzáskörzetét megfelelően kiszolgálhassa. Magyarázható ez a városok gazdasági erejének mértékével is, melyből következik hogy Budapest országos központi szerepe jelentős.

³⁴ <http://welovebudapest.com/elmeny.kultura/itt.talalsz.hasznalhato.skateparkot.budapesten>;
2015.10.07.

<http://player.hu/kult/budapesti-skateparkok-es-poolok/>; 2015.10.07.

<https://foursquare.com/welovebudapest/list/the-best-skateparks-in-budapest>; 2015.10.07.

<http://mgpscooter.hupont.hu/5/skateparkok>; 2015.10.07.

<http://gordeszkamag.hu/forum/skateparkok>; 2015.09.10.

<http://gordeszkamag.hu/forum/varosok>; 2015.09.10



- 1 GÖRZENÁL
- 2 LAKTANYA UTCAI
SPORTPÁLYA
- 3 KARÁCSONY BENŐ PARK
- 4 ERZSÉBET TÉR
- 5 VÁROSLIGET
- 6 MOGYORÓDI ÚTI
SPORTPÁLYA
- 7 SASHALOM POOL
- 8 BRONZÖNTŐ POOL

Saját ábra a budapesti pályák elhelyezkedéséről a

<http://welovebudapest.com/elmeny.kultura/itt.talasz.hasznalhato.skateparkot.budapesten,>
2015.10.07.; <http://player.hu/kult/budapesti-skateparkok-es-poolok/>, 2015.10.07.;

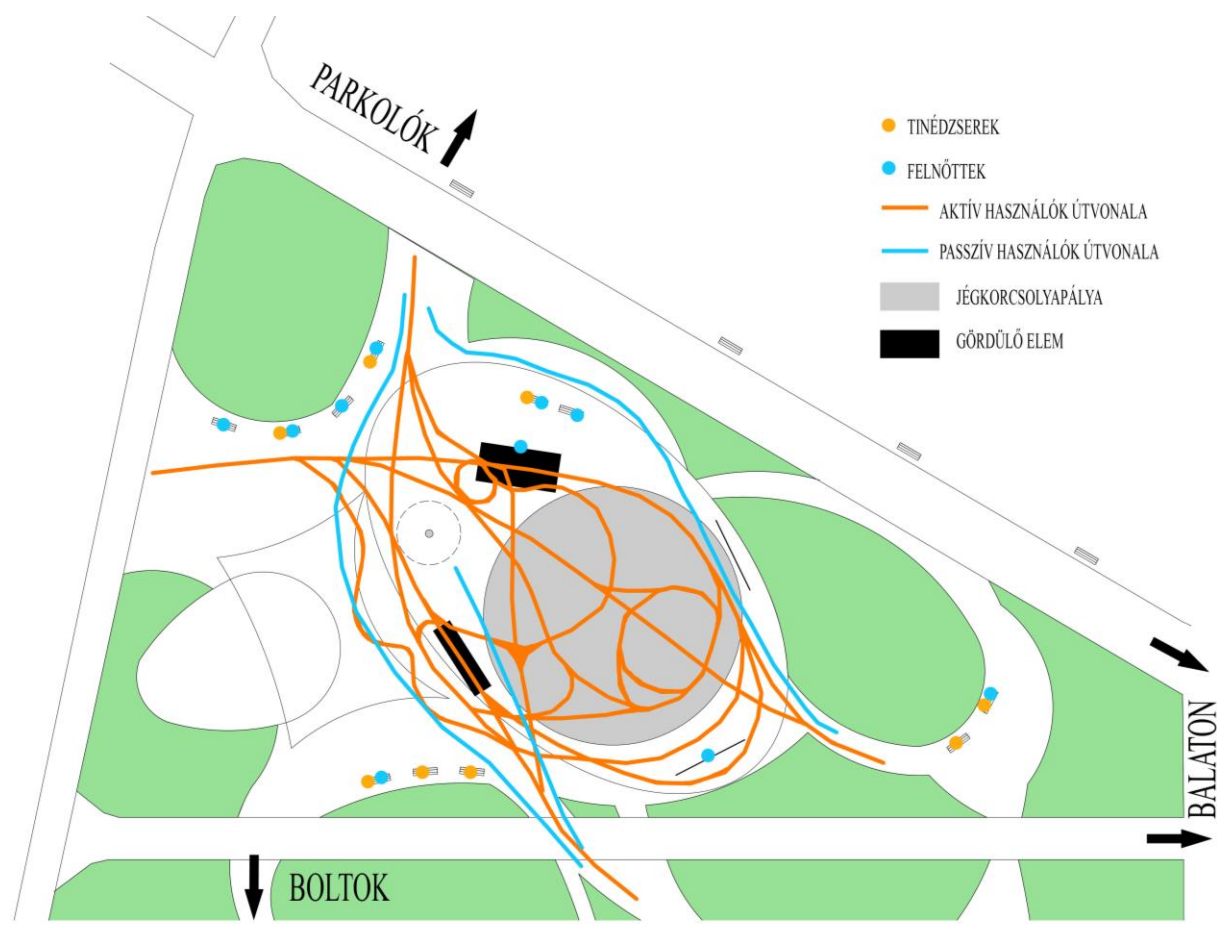
<https://foursquare.com/welovebudapest/list/the-best-skateparks-in-budapest>; 2015.10.07. források
alapján

Budapesti tekintetben a pályák sűrűsége sokkal nagyobb, mint országos szinten. Közlekedési csomópontokhoz kötöttség, ugyanakkor félreesőbb, nyugodtabb környékre való elrejtésük a jellemző. Ezen pályák közül a Görzenál és a Bronzöntő pool a fizetős, a többi nyilvános, ingyenesen használható. Az egyetlen fedett helyszín, ami így minden időjárási körülmény között használható a Bronzöntő pool.

Keszthely

Vizsgálatunk főleg a keszthelyi parkra terjedt ki. A Balatonpart II. ütem részeként egy olyan teret akart létrehozni a város, mely az év minden napján használható. Szezonális megoldásban gondolkodtak, ahol téli időszakban jégkorcsolyapályaként, nyári időszakban gördeszkapályaként funkcionál a tér. A balatonparti fejlesztések közül a helyszíni kérdőívezés alapján ez volt az egyetlen helyszín, melyet túlnyomó többségben helyiek, vagy környékbeliek használtak.

Az ellipszis alakú térre letettek 2 előregyártott, mozgatható elemet és 2 korlátot, köztük egy „fáklya”-oszloppal, ezek a kialakult mozgást nagyban befolyásolták:



A rámpát használva csak nagyobb sebességgel lehetett leérkezni, azonban a fáklyától nehezen belátható piramisról érkezők biztonsága miatt a fő haladási irány az óramutató járásával ellentétes lett a jellemző.

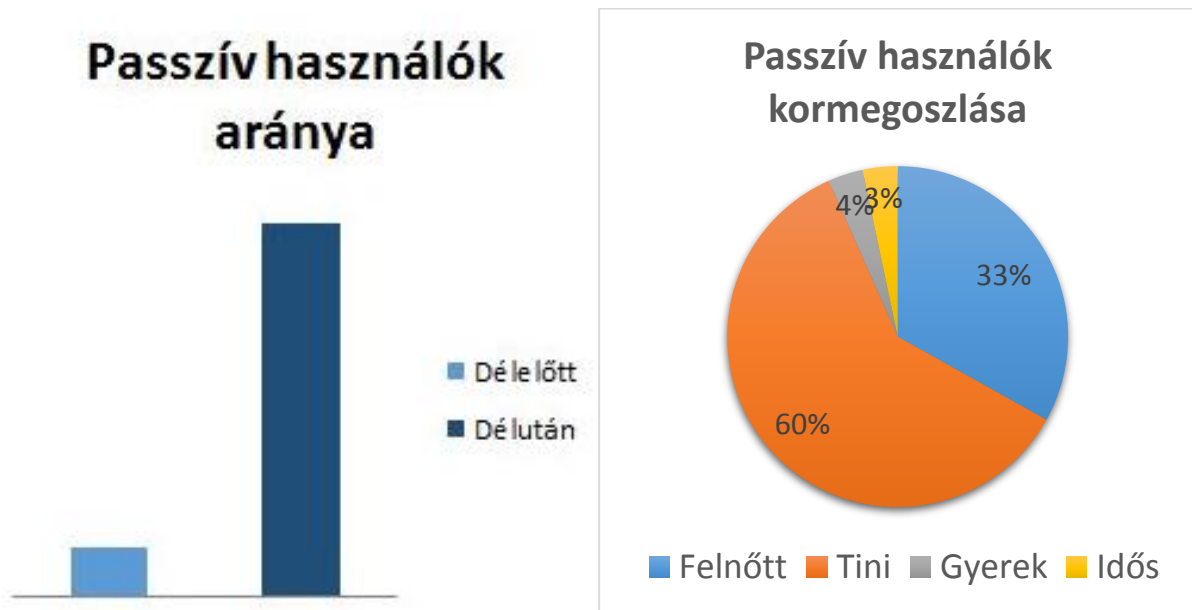
Mivel a két korlát egyforma magasságú, hosszúságú és keresztmetszetű, ráadásul az egyik növényzethez közeli elhelyezése miatt csak az egyiket preferálták a gördülők. Azonban a járókelők az esetek többségében ezt is megakadályozták azzal, hogy a korlátot padként használták. A padok használatában klikkesedés volt megfigyelhető: egyik oldalon a tinédzserek, közelebb a turisták boltjaihoz, hogy a felmerülő igényeket (étel, ital, stb.) gyorsan be tudják szerezni. Másik oldalon a szülők, közelebb a parkolóhoz. A kialakításból érezhető, hogy az parkoló felől a turisták áthaladtak a pályán, néha a gördülőkre minden tekintet nélkül. A padhasználat tekintetében az érkezési sorrend győzött, azonban belátható hogy a dolgozó felnőttek általában később értek a parkba, így a kamaszok a legjobb kilátással rendelkező padokra ülhettek. Félreesőbb helyeken, a Balaton felé is voltak padok fordítva, de ezekről is általában a pálya felé fordultak az emberek. Rongálódásként megjelent a padokon a karfák lehajlása a nézők sokasága miatt.

Esős napok után a pocsolyák a pálya egyenlőtlen felülete miatt a kora délutáni időszakban lehetetlenné tették a trükközést, de a gyerekeknek nem ez volt az elsődleges a pálya használatának tekintetében. Habár azt hinnénk, hogy a kamaszok uralták a pályát, a legaktívabbak mégis a gyermekek voltak. Ugyanakkor a pályán és a pálya mellett eltöltött idő tekintetében egyértelműen a serdülők vezettek. A fáklya és környező reflektorok világítása lehetővé tette, hogy a késő esti órákban, akár éjjelig is használhassák a parkot a fiatalok. Habár az idősebbeknél a szocializálódás fontossága néha elnyomta a sportolási vágyat, de a pálya túlszűfolttsága miatt ez nem is volt baj.



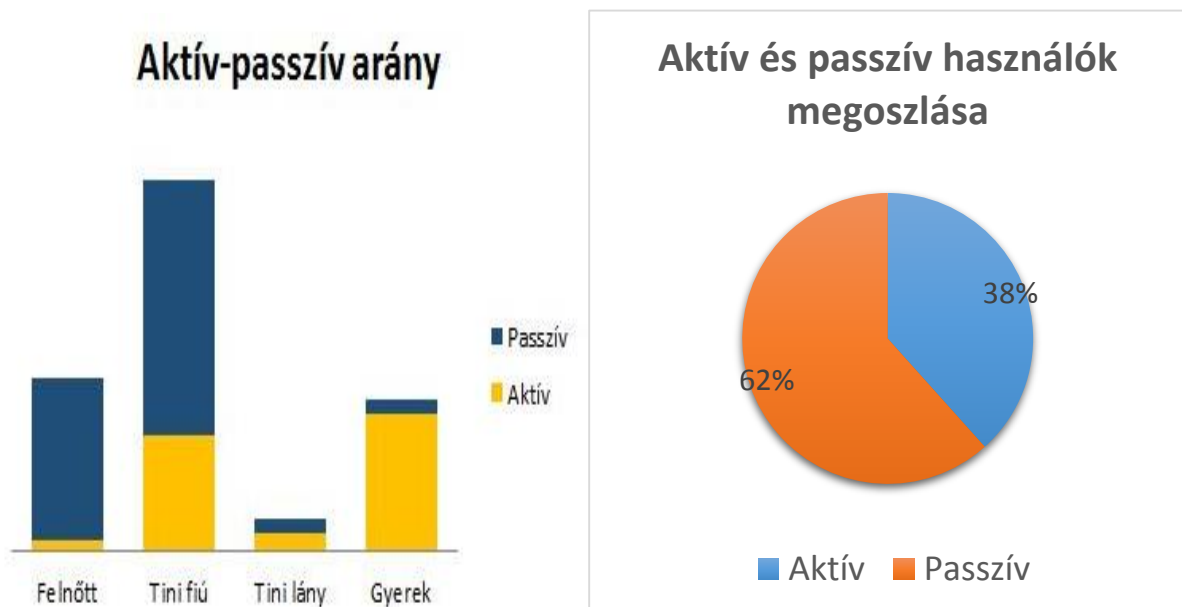
Saját készítésű ábra 08.26-08.28. között Keszthelyen felvett adatok alapján

Passzív használónak tekintettünk mindenkit, aki a pályára csak nézőként érkezett. Hihetnénk, hogy ez csak a gyermekeiket felügyelő szülőket jelenti, de sok esetben a tinédzserek is csak a társaság kedvéért jelentek meg a téren. Kifejezetten igaz ez a lányokra.



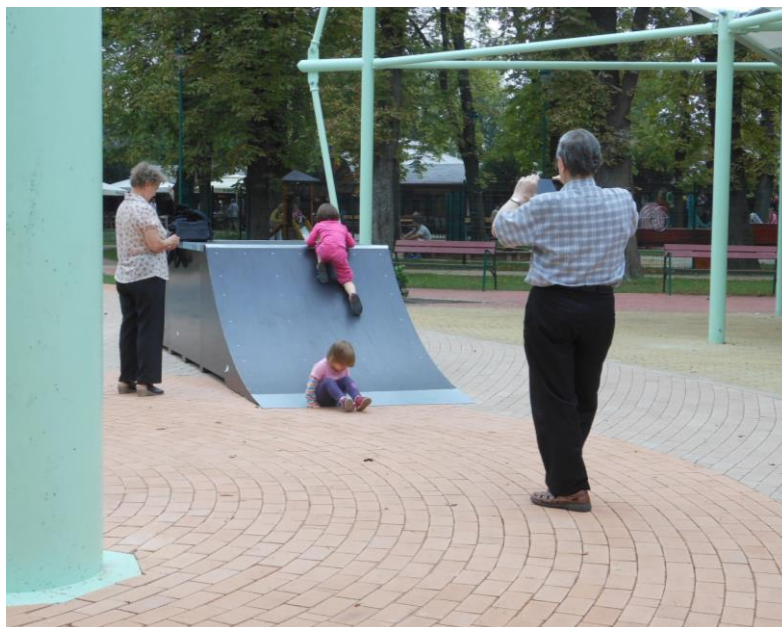
Saját készítésű ábra 08.26-08.28. között Keszthelyen felvett adatok alapján

Összesítve az adatokat az alábbi kormegoszlás és aktív-passzív arányt kapjuk:



Saját készítésű ábra 08.26-08.28. között Keszthelyen felvett adatok alapján

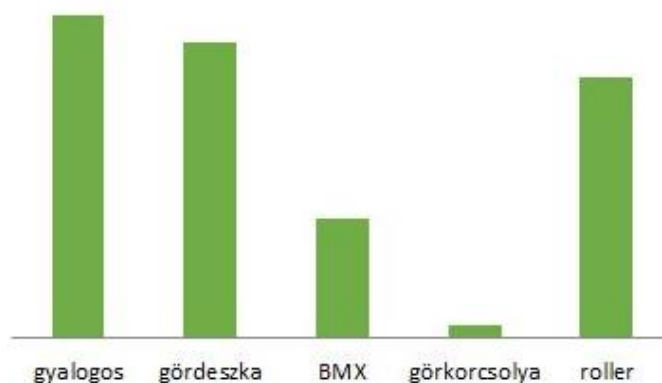
Az ábrákból leolvasható, hogy habár a tinédzserek voltak jelen a legtöbben, aktivitás tekintetében a diagramok vegyes eredményeket mutatnak. Szinte az összes gyerek a pályán volt, míg a tinédzserek fele ült. Ugyanakkor az aktív serdülő gördülők száma közel azonos a fiatalabb társaik létszámával. A gyermekek táborát viszont erősítette a hozzájuk tartozó felügyelők jelenléte, amivel a pálya ténylegesen két táborra esett szét, fele-fele arányban. Tehát a klikkesedésről látott képünket a statisztikák is igazolják, elvégre egyik oldal javára sem dől el a mérleg. A fenti eredményekből pedig az is kiderül, hogy **a tinédzserek a szubkultúra képviselőiként jelentek meg a téren, a gyerekek és felnőttek a pályát inkább játszótérként fogták fel.**



Saját kép, Keszthely, 2015. 08. 28.

A pálya főleg bicikliseknek készült, ez meglátszott a többi eszköz korlátozott trükk-készletében is. Mégis a gördeszka volt a legnépszerűbb, alacsony ára és könnyű beszerezhetősége miatt. Rollert főleg a gyerekek használták, melynek karja lehetővé tesz egy biztosabb használatot a deszkához képest. Volt azonban deviáns használat is: a gyalogosok és kisgyermek a gördülőkre tekintet nélkül futkároztak, mászókaként, csúszdaként használva az elemeket. Néha ebből fakadóan konfliktusok alakultak ki a pályára játszótérként tekintő szülők és a gördülni vágyó fiatalok között, főként a délutáni, esti órákban, amikor a rendeltetésszerű használat csúcspontja volt. Délelőttönként ez a fajta használat nem okozott problémát.

"Guruló" eszközök aránya



Saját készítésű ábra 08.26-08.28. között Keszthelyen felvett adatok alapján

Kérdőívünkben továbbá még arra voltunk kíváncsiak, mennyit utaznak a fiatalok egy pályáért, kialakulhat-e egy ilyen térség vonzáskörzete. A válaszokból kiderült, hogy nem csak a környékről, de az ország teljes területéről érkezhettek gördülők "turistaként" csak a pálya miatt. Térképünkön azonban mégis azokat a településeket tüntettük fel, melyekről hetente legalább egyszer feljöttek Keszthelyre egy jó gurulásért:



Saját ábra a keszthelyi Energia téri pálya vonzáskörzetéről a 08.26-08.28. között végzett heyszíni kérdőívek alapján

Érdekes válaszmegoszlást jelent még a térség az elnevezése, illetve a fáklyára feltett kérdésünk.

Név tekintetében a tinédzserek a "skatepályát" használták, viszont a gyermekek és felnőttek az "ugratópályát".

Problémák, hiányosságok

Ahogy a legtöbb magyarországi pálya tekintetében, a keszthelyi pályánál is a kis méret és az ebből fakadó időszakos túlhasználtság jelentette a legnagyobb gondot, amint az akérdőívekből és a helyszíni megfigyelésből is kiderült. A **túlzsúfoltság** növelte a **konfliktusok** számát, hiszen többször kerültek veszélyes közelségbe egymáshoz a gördülők. Egymásnak ütköző fiatalokat ritkán lehetett látni, ugyanakkor az aggódó, pálya széléről figyelő szülők, és a gyermekeiket vészesen megközelítő tinédzserek között számos esetben tapasztaltunk nézeteltérést. Általában a szülő kezdeményezte a vitatkozást, viszont az ellenérzés a serdülők felől is érezhető volt. Ez a hozzáállás elmélyítette a korosztályok közötti szembenállást, a kamaszok a gyerekek és szüleik jelenlétét mintegy sértésként fogták fel, mely a „pályájukat” játszótérré degradálja. Emiatt merültek fel olyan vélemények, amelyek szerint a tizenkét éven aluliakat ki kellene tiltani a pályáról. Természetesen láttunk pozitív példát is a generációk közötti kommunikációra, amikor a szülő kérésére a tini trükköket mutatott a kisebb gyerekeknek, elmagyarázva a kivitelezés fortélyait.

További melléfogás a kiselemes talaj, hiszen a gördülés legfontosabb követelménye a sima, egyenletes guruló felület, amit a térburkolat nem tud biztosítani. A jégkorcsolyapálya felülete ugyan megfelel ennek a követelménynek, de nem elég nagy ahhoz, hogy elegendő lendületet lehessen venni az elemekre való feljutáshoz.

Az elemeket is kevesellték a megkérdezettek, egyikőjük egész listát tudott mondani róla, mik hiányoznak neki: manuál pad (1*2 méteres, 30 centi magas) kör keresztmetszetű, eltérő magasságú korlát, nem a fa tövében, félcső. A tapasztalataink azt mutatják, hogy a minél több és sokféle elem az előnyös, hiszen a lehető legváltozatosabb használatot teszik lehetővé.

A járdák nem egyértelmű elválasztása a pálya területétől szintén problémát jelent, hiszen az átsétáló gyalogosok növelik a balesetveszélyt.

Ezeket a több helyszínnél is felmerülő gondokat leginkább az önkormányzatok meggondolatlan hozzáállása okozza, mivel elsődleges céljuk a gördülők megzabolázása, és közterekről való eltávolítása. Azonban ezt **látszattmegoldásokkal** próbálják elérni, hiszen bármilyen pálya megléte ürügyet jelenthet erre. Így a tervezéskor nem szempont, hogy valóban jól használható pálya készüljön, csupán az, hogy készüljön valami. Ez legtöbbször **katalógus-tervezést jelent**, hiszen ebben az esetben az önkormányzatnak nem kell engedélyezési eljárást folytatnia, és felelőssége is sokkal kisebb. Általában a költség- és időkeret is alacsony, így szinte esélytelen a megfelelő minőségű pályák létrejötte.

Interjúinkból az is kiderült, hogy a budapesti önkormányzatok célja nem egy jó pálya kialakítása, hiszen az más kerületekből is átvonzaná a deviánsnak tartott gördülőket. Csak a saját köztereinek tehermentesítését tűzi ki célul.

Ideális pálya leírása

A jól gurulható talaj elengedhetetlen, minél egyenletesebb felületű, annál jobb, hiszen annál inkább fel lehet rajta gyorsulni, és kevésbé károsítja, koptatja a cipőt és a kerekeket. Ugyanakkor nem csúszhat, és strapabírónak, ellenállónak is kell lennie. Fontos a jó megközelíthetőség, és mivel közösségi terek is, a passzív használókra is gondolni kell megfelelően elhelyezett ülőhelyekkel. A **Padka Projekt** - “Közösségi összefogás a településképbe illeszkedő, széleskörűen használható és tartós görpályákért”³⁵ - elmondása alapján a **legalább három nehézségi szintet** magába foglaló kialakítás lenne megfelelő, ahol a kezdőtől a profiig mindenki megtalálja a számára jól használható elemeket, térrészeket. Kivilágított, könnyen átlátható, mégis más járókelőket nem zavaró tér. A kérdőívek eredményeiből látszik, hogy téli és/vagy esős időszakban a gurulás lehetetlenné válik. Tehát nagy szükség lenne egy **fedett, fűtött** pályának a létrehozására, mivel ebből egy sincs Magyarországon. A fedett, de fűtetlen termek a réteges öltözködés miatt a sportolást még veszélyesebbé teszik, ezért a gördülők kerülnek.

A gördeszkapályák anyagául a legjobb választás a beton³⁶, hiszen szilárdságát méretezni lehet a fokozott igénybevételre, kis fenntartási igényű, és formailag nagy szabadságot biztosít a tervezőnek, ezáltal pedig a felhasználónak is. Az előregyártott elemekkel szemben egyébként is sok az ellenézés, hiszen azok nagyon behatárolják a használat módját, ezzel csökkentve a lehetőséget a kreativitásra, az egyedi értelmezésekre. Ez egyaránt vonatkozik a fa és a vasbeton anyagú előregyártott elemekre is.³⁷

Mindazonáltal az ideális pálya követelményei nem teljesen különválaszthatók a tervezés folyamatától, hiszen nincsenek jól számosítható kritériumai, **nem vonatkoznak rá szabványok**, és leginkább csak a használók maguk tudják meghatározni az elvárásaikat. A közösséget internetes fórumokon, közösségi portálokon könnyű megtalálni, és mozgósítani, szívesen részt vesznek az őket érintő beruházások előkészítésében.

³⁵ https://www.facebook.com/padkaprojekt/info/?tab=page_info; 2015.10.01.

³⁶ http://www.skateparkguide.com/what_is_a_skatepark.html 2015.10.24

³⁷ <http://www.peticioek.com/skatepark17> 2015.09.04.

A legnagyobb problémát a fiatalok és az idősek közti **kommunikáció hiánya** jelenti, szakszerű mediálásra lenne szükség a két fél között. A Padka Projekt ezt a szerepet próbálja betölteni.



https://www.facebook.com/padkaprojekt/photos_stream

Néhány esetben az önálló, alulról jövő kezdeményezés is előfordul, ilyen például a Goldmann tér, ahol az önkormányzat beleegyezésével a gördülő közösség hozott létre és tart fenn egy pályát³⁸. Az önkormányzat csupán annyit kért cserébe, hogy tartsák rendben a pálya környékét. Itt a sok különféle elem halmozása figyelhető meg, a lehető legnagyobb változatosság jegyében.

Az alulról érkező kezdeményezés azonban nem mindig jut eredményre. A fiatalok érdekérvényesítő képessége nem mindig azonos mértékű a kezdeményező készséggel. Felmerülnek az igények, de az önkormányzattal való kapcsolattartás és kompromisszumkeresés folyamatát már nem tudják végigvinni. A döntéshozó, idősebb réteg toleranciájának hiánya a terv megszületését végképp ellehetetleníti.

Az önkormányzatok oldaláról is van néha kezdeményezés a gördülő közösség, és a közösségi tervezés felé való nyitásra, erre példa az óbudai Laktanya utcai skatepark, ahol az önkormányzat vontta be a Padka Projektet. (Habár itt hozzá kell tennünk, hogy Óbuda polgármestere gördeszkás volt, ezáltal a toleranciája a témában jóval magasabb, mint más helyeken.) Azonban nagyon kevés idő, csupán egy hét volt a jövőbeli használók megkérdezésére, így a véleményük kis mértékben tudta befolyásolni a végső állapotot.

A megfelelő tervezéssel, előkészítő szakasszal a kivitelezés és üzemeltetés ideális optimumát érhetjük el. A nagyobb időráfordítás lehetőséget ad arra, hogy a későbbi hibákat kiküszöbölhessük.

³⁸ http://varoskomm.hu/gordeszkapark_epul_a_petofi_hid_labanal_323/ 2015.09.14.

Ideális esetben egy **igényfelméréssel** és fórumozással kezdődne a folyamat. Itt felmérnék a felhasználók körét, a helyszínt és környékét, az infrastruktúrának a kiépítettségét.

A kapott eredményekből többféle variációt készítené a tervező.

A lehetőségeket megmutatná az önkormányzatnak és a jövőbeli használóknak, és elkezdődne a **mediálás** a két fél között, hogy mindenki elégedett lehessen a végeredménnyel. Végül a terv már a szokásos engedélyezési eljáráson és kivitelezésen menne keresztül, mint bármely más park vagy épület.

A fenti folyamat egy egész évet is felemészthet, de a legsürgetőbb esetben is minimum fél évet. A mai tervezési viszonylatokban egyelőre ez elképzelhetetlen.

Összegzés

Az eddig leírt történetekből kitűnik, hogy a szubkultúra integrálhatóságra adható válasz sok tényezőtől függ: például a környezet toleranciájától, a társadalmi felépítéstől (ld. Skateistan). Ugyanakkor a gördülők hozzáállása is meghatározó szempont. A csoportra jellemző jegyek, mint például a lázadás és önkifejezés ellentétben áll a szabályos, steril pályák használatával. A trükkök gyakorlásához azonban szükségesek a közterek tehermentesítését ezáltal részlegesen megoldja. Mivel a virtuális közönség a meghatározóbb a fiatalok számára, ezért a város bármely része gördülő hely lehet. Azonban street stílus feloldására is vannak praktikák (pl. skateable art). A tiltás azonban csak még jobban felhergeli a gördülőket, a közterekről sosem fognak eltűnni.

A megoldásra most két lehetőséget látunk: a békés kompromisszumkeresés a két fél között célravezető volna, főleg, ha közben olyan rendszert lehetne a pozitív példákból felépíteni, mellyel a későbbiekben akár egy szabvány, tervezési útmutató is kialakulhatna. Így a jövőben olyan skatepályák épülnének, melyek ténylegesen az összes igényt kielégítik.

A másik lehetőség a külföldi tolerancia-szint elérése. Be kell látnunk, hogy Magyarországon legalább 10 évvel le van maradva a gördeszkás generáció. Ha megvárjuk, hogy felnőjenek és döntéshozó szerepbe juthassanak, a jövő fiataljainak már jóval könnyebb dolguk lesz a megítélés tekintetében. (Lsd. Laktanya utcai skatepark)

A gördülők számára az ideális természetesen az volna, ha minden köztér egyben skatepálya is volna. Olyan városi tereknek a tervezését szeretnék elérni, ahol nem csak az átlagos felhasználóra, a kutyásokra, a mozgássérültekre, a hajléktalanokra, stb. gondolnánk, hanem a gördülőkre is. Szabványokat és egy könnyen kezelhető tervezési módszertant kellene létrehozni. Magyarország helyzete pont ideális erre a célra, mert már elérte azt a toleranciaszintet, ahol a kompromisszumkeresésre képes.

Az épített környezet újragondolása és kreatív használata által folyamatosan fejlődik az irányzat. Mindig meg fogja találni a “kiskaput” a serdülő a lázadásra. Azonban a gördülő szubkultúra az integráció lehetőségét is fogja keresni. Mind a városszerkezeten, mind a társadalmon belül.



Saját készítésű ábra

Források:

A vizsgált helyszíneken készített interjúk: Keszthely 2015.08.26-28; Budapest-Erzsébet tér 2015.09.28.; Városliget 2015. 09. 29.

MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY „Turisztikai attrakciófejlesztés: Sétányfejlesztés és a közterületek megújítása a keszthelyi Balaton-parton II. ütem”
Készítette: Keszthely Város Önkormányzata megbízásából a Dexinvest Magyarország Kft.; Konstruma Kft.:Burkolat részlet 01; Sétányfejlesztés a keszthelyi Balaton-part II. ütem, 8360 Keszthely, Balaton-part HRSZ: 3817/1; 2015.03.04. M=1:200

Anne-Marie Pollowy: The Urban nest; Dowden, Hutchinson & Ross, Inc. , 1977.
Iain Borden: Skateboarding, Space and the City: Architecture and the Body, Berg, Oxford, 2001

City of Kitchener: Skatepark Planning Study;
https://www.kitchener.ca/en/livinginkitchener/resources/SkateparkReport_April2012.pdf.
2015. 09. 06.

Révész György: Személyiség, társadalom, kultúra – a pszichoszociális fejlődés erikson-i koncepciója http://devpsy.pte.hu/files/tiny_mce/Revesz_Erikson.pdf; 2015.08.30.
http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/a_puberts_s_posztpuberts_kor.html; 2015.09.05.

Dr. Teleki Béla: Erkölcsi, társadalmi és családi élet alapja; Sopron, 2010
http://www.bpk.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/bpfb/Segedletek/2010-2011-2/szocializacio_.pdf; 2015.09.16.

<http://www.onlinepszichologia.hu/hirek/tartozni-valahova-a-kortarscsoportok-es-ifjusagi-szubkulturak-szervezodesenek-lehetseges-mozgatorugoi>; 2015. 09.05.

Gyöngyösi Katalin Krisztina: Serdülőkorú fiatalok társas beilleszkedése
<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00115/2007-07-ta-Gyongyosi-Serdulokoru.html>; 2015.08.30.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16.html#id532800; 2015.08.30.

<https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjABahUKEwip98qSoavIAhVDWCwKHUedCRI&url=http%3A%2F%2Fwww.szgyajka.hu%2Ft>

amop_elemei%2Ftamopseged%2Fpszich_szocgond_6.doc&usg=AFQjCNExyON3coU-oXbETyDof0b37VGjA&sig2=SAAJ9YHpFUBGCGCxMIJ5gw&cad=rja; 2015.10.01.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16.html#id532800

Gál Attila: Szubkultúra–felfogások, szubkultúrák vizsgálatának lehetséges irányai, módszerei
http://campuslet.unideb.hu/dokumentumok/tanulmanyok1/Gal_Attila_szubkultura_felfogások.pdf; 2015.09.09.

Kacsuk Zoltán: A gördeszkázás jelentései: Kísérlet egy „poszt-strukturális” szubkultúra-elemzésre
http://www.academia.edu/274883/A_g%C3%B6rdeszk%C3%A1z%C3%A1s_jelent%C3%A9sei_K%C3%ADs%C3%A9rlet_egy_poszt-strukturális_szubkult%C3%BAra-elemz%C3%A9sre; 2015.09.04.

<http://www.rospace.com/play-safety/inspections/skateboard-inspections/prevention-litigation/>;
2015.09.14.

http://media.skateistan.org/reports/web_annualreport_2014.pdf; 2015.10.04

<http://thesportsarchivesblog.com/2013/11/05/the-sports-archives-the-history-of-the-scooter/>;
2015.09.28.

<http://www.streetdirectory.com/etoday/the-history-of-kick-scooters-upfpfp.html>;2015.09.28.
https://en.wikipedia.org/wiki/Kick_scooter;2015.09.28.

<http://www.skatelog.com/skateboarding/skateboarding-history.htm>;2015.09.28.

<http://oldsite.uci.ch/english/bmx/index.htm>; 2015.09.31.
<https://en.wikipedia.org/wiki/BMX>;2015.09.31.

<http://epiteszforum.hu/constructo-gordeszkas-francia-epiteszek-gordeszkaparkjai>
2015.10.24

<http://www.archdaily.com/246526/why-skateboarding-matters-to-architecture> 2015.10.10.

<http://gordeszkamag.hu/cikk/sracoknak-tobbet-kene-az-utcan-deszkazniuk-interju-dennis-busenitzcel>; 2015.10.01.

http://ride.hu/spots/budapest/spots_budapest.php; 2015.10.24.

<http://welovebudapest.com/budapest.nevezetessegei/budapesti.deszkas.helyek.nyarra>
2015.08.30

<http://gordeszkamag.hu/node/4543> 2015.10.08.

http://hvg.hu/sport/20080728_gordeszkasok_erksebet_ter_extrem_sport 2015.09.06.

<http://budapest.reblog.hu/budapest-szuken-meri-az-ingyenes-gordeszkaparkokat> 2015.09.06.

http://varoskomm.blog.hu/2012/02/12/a_wait_for_it_gordeszka_film_mar_megnezheto;
2015.08.30.

<http://www.bryggerietsgymnasium.se/in-english/> 2015.10.10.

<http://gordeszkamag.hu/cikk/mom-park-helyleiras;> 2015.09.19.

<http://skateableart.com/inspiration/> ; 2015.09.02.

<http://www.vice.com/read/skatable-art-is-not-a-crime;> 2015.09.04

[http://pillardesignstudios.com/skatepark-experience/skate-able-architecture/;](http://pillardesignstudios.com/skatepark-experience/skate-able-architecture/) 2015.09.02

http://varoskomm.blog.hu/2011/12/28/gordeszkazasi_tilalom_eljott_a_skatable_art_ideje;
2015.09.18.

<http://welovebudapest.com/elmeny.kultura/itt.talalsz.hasznalhato.skateparkot.budapesten;>
2015.10.07.

[http://player.hu/kult/budapesti-skateparkok-es-poolok/;](http://player.hu/kult/budapesti-skateparkok-es-poolok/) 2015.10.07.

<https://foursquare.com/welovebudapest/list/the-best-skateparks-in-budapest;> 2015.10.07.

<http://mgpscooter.hupont.hu/5/skateparkok;> 2015.10.07.

<http://gordeszkamag.hu/forum/skateparkok;> 2015.09.10.

<http://gordeszkamag.hu/forum/varosok;> 2015.09.10

http://www.skateparkguide.com/what_is_a_skatepark.html 2015.10.24

<http://www.peticiok.com/skatepark17> 2015.09.04.

http://varoskomm.hu/gordeszkapark_epul_a_petofi_hid_labanal_323/ 2015.09.14.

Képforrások

Saját készítésű képek és ábrák; készültek: 2015.08. és 10. hó között

http://dbprng00ikc2j.cloudfront.net/article/image/42315/al8f8x/20150312170706-Skateistan_155.jpg, 2015.10.04.

<http://s2.r29static.com/bin/entry/f9b/x,80/1434767/image.jpg>, 2015.10.04.

https://www.skateistan.org/sites/default/files/users/lauren/shogufga_quote_0.jpg, 2015.10.04.

<http://www.bronxton.com/wp-content/uploads/2014/06/Vans-Logo.png>, 2015.09.16.

http://spe.fotolog.com/photo/46/11/69/onlymasrodonell/1250268496833_f.jpg, 2015.09.16.

https://secure.static.tumblr.com/0c245a559edf3fcb1368560c28b66ce2/owucejm/3J8n2ub0v/tumblr_static_tws_wedwallpaper_0811_07.jpg, 2015.10.03.

<http://houseofvanslondon.com/news/mash-sf>, 2015.09.16.

https://c1.staticflickr.com/3/2264/5804814974_271b5d965f.jpg, 2015.10.12.

<http://www.skateboardingmagazine.com/wp-content/uploads/2012/03/ceramic-clay-wheels-skateboard.jpg>, 2015.09.28.

<http://fb-timeline-cover.com/covers/download/Longboarding%20Skate%20Board%20from%20Building.jpg>, 2015.10.10.

<http://publicskateparkguide.org/vision/types-of-skateparks/>, 2015.10.23.

http://ride.hu/spots/budapest/spots_budapest.php, 2015.10.24.

http://3.bp.blogspot.com/_T9hA2AMUrRk/TDGFEDEDYpI/AAAAAAAAAAB0/w_p-gtK087Q/s1600/five0.jpg, 2015.09.17.

<http://images.mysecuritysign.com/img/lg/K/no-skateboarding-aluminum-sign-k-2349.png>, 2015.10.26.

<http://www.skatelogforum.com/images/rds-curb-600x450.jpg>, 2015.10.10.

https://www.facebook.com/padkaprojekt/photos_stream, 2015.10.10.

<http://www.bryggerietsgymnasium.se/in-english/> 2015.10.10.

<http://www.spohnranch.com/terrain/skateable-art/>, 2015.09.02.

https://www.facebook.com/padkaprojekt/photos_stream

Mellékletek

Excel táblázatba vezetett adatok, Keszthely 2015.08.26. és 2015.08.28. között

Dátum	Időpont	Tíni				Aktív használók	pedon ül						Összesen	használók sportszere						
		Felnőtt férfi	Tíni lány	Gyerek	használat		Felnőtt	Tíni férfi	Tíni lány	Gyerek	idős	összesen		gyalogos	görrészke	BMX	görcsolya	roller		
2015.08.26	8:45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9:00	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	1
	11:00	0	0	0	2	2	1	0	0	0	1	2	4	4	1	0	0	0	0	1
	11:30	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0
	12:15	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	12:30	1	0	0	3	4	5	0	0	0	0	5	9	2	0	2	0	0	0	0
	12:45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13:00	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	2	4	2	0	0	0	0	0	0
	13:30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	14:15	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
	14:40	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	15:15	0	2	0	0	2	0	5	0	0	0	5	7	0	1	1	0	0	1	1
	15:35	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	9	9	0	4	2	0	0	1	1
	17:45	0	4	0	4	8	2	0	0	0	0	2	10	0	4	1	0	0	3	3
	18:00	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
	18:15	0	1	0	7	8	6	9	0	0	0	15	23	1	1	0	0	0	6	6
19:00	0	2	0	2	4	0	9	0	1	0	10	14	2	2	0	0	0	0	0	
19:15	0	3	0	0	3	3	8	0	2	0	13	16	0	2	0	0	0	1	1	
9:40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11:30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11:50	0	0	0	5	5	1	0	0	0	2	3	8	4	0	0	0	0	1	1	
13:30	1	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	
14:30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16:15	0	5	2	0	7	3	6	1	0	0	10	17	2	4	0	0	1	0	0	
17:45	0	3	0	0	3	8	0	0	0	2	10	13	0	0	0	0	0	3	3	
19:00	0	3	0	0	3	3	16	2	0	0	21	24	0	0	0	0	0	3	3	
19:25	0	1	0	0	1	2	9	2	0	0	13	14	0	0	1	0	0	0	0	
19:45	0	4	0	2	6	2	6	0	0	0	8	14	0	3	1	0	0	2	2	
20:00	0	1	2	2	5	2	4	0	0	0	6	11	0	3	1	0	0	1	1	
9:45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10:30	0	1	0	2	3	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	
11:00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11:45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12:40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13:10	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	
13:50	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	
14:30	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2	
15:00	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1	
15:45	0	3	0	0	3	1	2	0	0	0	3	6	0	1	1	0	0	1	1	
22:00	0	2	0	7	9	2	2	0	1	0	5	14	7	1	1	0	0	0	0	
Összesen		4	38	6	48	94	60	88	6	6	6	161	246	24	28	11	1	28	28	

Kérdőívszám:

K00 Dátum:

K01 Kérdezett csoport:

K02 Mennyi idő ideéred?

1. 5-10 perc 2. 10-20 perc 3. 20-30 perc 4. 30-40 perc 5. több

K03 Milyen gyakran jársz ide?

1. Naponta 2. Hetente 3. Ritkábban 4. Havonta

K04 Hova jársz/jártál még?

K04A Melyik a jobb?

K04B Miért?

K05 Hiányzik valamilyen elem?

K06 Együtt jöttek vagy itt találkoztatok?

K07 Mi a jobb, ha sokféleképpen használjátok vagy ha csak egyféle eszköz van a téren?

K08 Volt-e baleset vagy veszekedés a pályán?

1. Igen 2. Nem

K08A Miért?

K09 Mi a fontosabb egy pálya kiválasztásánál?

1. Felszerelt 2. Közeli 3. Egyéb

Keszthelyi helyszíneken készített kérdőív 2015.08.26. és 2015.08.28. között

Kérdőívszám:

K00 Dátum:

K01 Kérdezett csoport:

K02 Hol van?

1 Biciklipálya 2 Vízi játszótér 3 Felnőtt játszótér 4 Hagyományos játszótér

K03 Honnan jöttél?

1 Keszthely 2 Hévíz 3 Környékbeli 4 Távolabbi 5 Külföldi → **K06 kimarad**

K04 Milyen gyakran jársz ide?

1 Naponta 2 Hetente 3 Ritkábban 4 Csak most találtam rá

K05 Hogy hívjátok ezt a teret? Mit mondtál az ismerőseidnek, hová mentél?

K06 Hová jártál a helyszín kialakítása előtt? x sehova → **K07**

K06A Most is jársz-e még oda? 1 Igen 2 Nem → **K07**

K06B Melyik a jobb? 1 Keszthely 2 Egyéb 3

Ugyanolyan → **K07**

K06C Miért?

K07 Van-e valami, ami hiányzik? 1 Igen 2 Nem

K08 Kritika bármivel kapcsolatban?

K09 Használnál-e sportszerkölcsonzót? 1 Igen 2 Nem

K10 Együtt jöttetek-e, vagy itt találkoztatok? 1 Együtt 2 Itt

K11 Mit fogsz még csinálni? Kipróbálsz/Meglátogatsz valami mást is Keszthelyen?

K12 Mi az a fehér izé?

Padka Projekttel 2015. 10. 05-én készített interjú kérdésvázlata:

Utca nyilvános pálya és fizetős pálya különbségei:

Ki használja? Milyen gyakran?

Elsődleges célja? sportolás, bandázás, ...

Közterek utcák:

Milyen elemeket, helyeket keresnek és használnak? (Mivel kenik le, hogy csússzon a padka?)

Közösségi tervezés, kapcsolati rendszerek:

Milyen módon? Hogy lehet megtalálni a jövőbeli használókat? (ha pl. önkormányzat készít egy pályát, kinek a véleményét kérdezze ki, hogyan?)

Folyamat leírása, népszerűsége

Mit preferálnak inkább? Gördeszkabarát közterek vagy nyilvános pályák? Előnyök hátrányok.

Vegyes használat jó-e? Alternatívák? (Idősávós felosztás – korcsoport, eszköz szerint)

Eszköz szerinti hierarchia? BMX/Gördeszka – Roller- Görkorcsolya

Korcsoportos ellentétek jellemzőek e, mi az oka? Túlzsúfoltság, kis pálya vagy ellenszenv?

Köztérhez csatlakozó pálya: közönség vagy zavaró tényező?

Ideális pályajavaslat? (méret, elemsűrűség)

Előregyártott vagy egyedi, helyi elemek?

Magyarországon legjobb helyek? (utcai elem, fizetős, nyilvános pálya)

Van-e adatbázis az összes magyarországi pályáról?

Konstruma Kft. burkolati terve a keszhelyi energia tér gördeszka- és jégkorcsolya pályájáról

Utcabútorok terve M 1:1

